

SIEMENVILJELIJÄN MUISTILISTA

Siemenviljelyksiä perustettaessa kannattaa tarkistaa muutama asia, niin pystyy välttämään turhat hylkäykset. Seuraavassa on listattuna muistettavia asioita. Enemmän aiheesta on Eviran kotisivuilla osoitteessa www.evira.fi -> kasvit -> viljely ja tuotanto -> siemenet -> lomakkeet ja ohjeet.

1. Tarkista kaikkien niiden lohkojen esikasvit, joilla tuotat siementä. Edellisinä vuosina lohkoilla on voitu viljellä:

- eri lajia
- saman lajin samaa lajiketta, jos viljelys on viljelystarkastettu tai sen kantasiemen on ollut sertifioitua siementä.

Jäljempänä on kerrottu, montako vuotta pitää kulua siitä, kun lohkoilla on viimeksi viljelty saman lajin eri lajiketta tai saman lajikkeen aitoudeltaan tuntematonta erää.

Esikasviksi ei kelpaa:

- **saman lajin** eri lajike (**syys- ja kevätvehnä ja syys- ja kevätruus ovat samaa lajia**)
- sama lajike kuin mistä siementä tuotetaan, jollei esikasviviljelystä ole perustettu sertifioidulla siemenellä
- nurmikasveilla nurmikesanto, rehunurmi, luonnonhoitopelto tms., jollei ole selvää, ettei viljelyksellä ole ollut siemenviljeltävää lajia. Jos viljelyksellä on ollut siemenviljeltävää lajia, Evira voi selvittää lajikkeen kesannon tms. kantasiemenen kauppaeränumeron avulla.

Evira tulkitsee, että sertifioimaton ohran, kauran, vehnän ja herneen esikasvikelpoisuus voidaan osoittaa, jos edellisen vuoden sadosta otettu virallinen näyte hyväksytään Eviran lajikeaitoustarkastuksessa. Virallisen näytteenottajan ottama näyte on lähetettävä Eviraan ennen 31.5.

2. Vehnän, ohran, kauran, rukiin ja herneen lajikerajoitukset ovat poistuneet. Ohran, kauran ja vehnän sekä herneen päivitetty lajikeryhmittely löytyy kuitenkin Eviran kotisivuilla www.evira.fi -> kasvit -> viljely ja tuotanto -> lomakkeet ja ohjeet -> lajikeryhmät. Rypsin ja rapsin osalta lajikerajoitukset ovat voimassa.

Tilalla saa viljellä vain yhtä lajiketta rypsiä ja yhtä lajiketta rapsia, jos rypsiä tai rapsista tuotetaan siementä. Tilalla voi kuitenkin tuottaa yhtä saman lajin kevät- ja syysmuotoista lajiketta yhtä aikaa.

3. Nurmi- ja nurmipalkokasvien siemenviljelysten satovuodet

- **Puna-apila** ja muut apilat: satoa saa korjata kolmena peräkkäisenä vuonna
- **Nurminata:** satoa saa korjata neljänä peräkkäisenä vuonna
- **Timotei**, ruokohelpi, vuohenherne ja valkomesikkä: satoa saa korjata **viitenä** peräkkäisenä vuonna
- **Ruokonata: satoa kuutena** peräkkäisenä vuonna

4. Siemenviljeltävän lajikkeen muu tuotanto (esimerkiksi mallas, rehu) on perustettava vähintään samalla siemenluokalla kuin siemenviljelys. Myös muu tuotanto on viljelystarkastettava ja sitä kohdellaan osana siemenviljelystä.

5. Rukiin, ruisvehnän, rypsin, rapsin, öljykuminan, härkävavun, hampun ja nurmi- ja nurmipalkokasvien siementuotannossa vaaditaan risteytymisen estämiseksi

eristytöisyydet muihin saman lajin viljelyksiin. Katso metrimäärät jäljempänä.

Eristytöisyysvaatimus koskee kaikkia saman lajin viljelyksiä riippumatta siitä, kuka toisen viljelyksen omistaa tai mikä toisen viljelyksen käyttötarkoitus on.

6. **Siemenviljelys ei saa sijaita hukkakauran tarkkailulohkolla. Hukkakauran tarkkailulohkolla ei saa olla viljelyssä kauraa tai sitä lajiketta, mistä tuotetaan siementä.**
7. **Siemenviljelykseltä ei saa torjua hukkakauraa.**
8. Viljelijän hankkiessa **lisämaata** ostamalla, vuokraamalla tai muulla tavoin, lohkon hukkakauratilanne kannattaa aina tarkistaa kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselta. Jos hankittava maa on kunnan rekisterissä, viljelijän kannattaa ottaa yhteyttä Eviraan poikkeuslupan saamiseksi. Ohje löytyy myös osoitteesta www.evira.fi -> kasvit->viljely ja tuotanto->lomakkeet ja ohjeet -> siemenet nimellä "Kunnan hukkakaurarekisterissä olevan lisämaan hankinta siementuotantotilalle".

Viljelijän vastuulla on huolehtia siitä, että tarvittava poikkeuslupa on voimassa kuluvana kasvukautena.
9. Siemenviljelystä ei saa puida ennen kuin se on tarkastettu!
10. Viljelijän tulee koota viljelystarkastajaa varten valmiiksi tarvittavat tiedot. Tarkastaja kysyy vakuustodistusta ja rahtikirjaa tms. asiakirjaa sekä esikasvitietoja (lohkokirjanpidosta) ja lohkonumeroita ja pinta-aloja. Lohkokartat helpottavat tarkastajan työtä.
11. Moninkertaista lohkotietojen ilmoittamisesta pyritään eroon. Siementarkastuksen tietojärjestelmään ollaan rakentamassa yhteyttä tukijärjestelmään. Kun yhteys on valmis, lohkotiedot esikasveineen saadaan suoraan tukijärjestelmästä viljelystarkastuspöytäkirjalle. Siemenviljelijöiden kannattaa varmistaa, että kaikki lajit ja lajikkeet on ilmoitettu kuntaan oikein. Tällä tavoin saadaan viljelystarkastuspöytäkirjaan siirtymään jatkossa oikeat lohkot ja lohkoille oikeat esikasvit.

Lisätietoja antavat

Leena Pietilä (leena.pietila@evira.fi)

puh. 040 833 2481

Maarit Markkula (maarit.markkula@evira.fi)

puh. 040 846 9148

Kaarina Paavilainen (kaarina.paavilainen@evira.fi)

puh. 040 833 2480

Viranomaisen toiminnan tulee perustua laissa olevaan toimivaltaan ja viranomaistoiminnassa tulee tarkoin noudattaa lakia. Viranomaisohjeet eivät ole oikeudelliselta luonteeltaan muita viranomaisia tai toimijoita sitovia. Lainsäädännön soveltamista koskevat kysymykset ratkaisee viime kädessä tuomioistuin.

Eviran ohjeissa on sekä suoria lainauksia lainsäädännöstä että tulkintoja lainsäädännön soveltamisesta. Ohjeessa mainitaan, milloin on kyse Eviran tulkinnasta. Ohjeessa esitetyt tulkinnat ovat Eviran näkemyksiä siitä, miten lainsäädäntöä tulisi soveltaa.

Esikasvivaatimukset vaihtelevat lajeittain

Montako vuotta pitää olla kulunut siitä, kun viljelyksellä on viimeksi viljelty saman lajin eri lajiketta tai saman lajikkeen aitoudeltaan tuntematonta erää:

- viljat	2 vuotta perussiementä tuotettaessa 1 vuosi sertifioitu siemen –luokkaa tuotettaessa
- nurmikasvit	2 vuotta (perustamisvuosi ei ole esikasvivuosi)
- nurmipalkokasvit (apilat)	3 vuotta (perustamisvuosi ei ole esikasvivuosi)
- herne	2 vuotta
- härkäpapu	2 vuotta
- pellava	1 vuosi
- rypsi ja rapsi	5 vuotta
- kumina (öljykasvina)	2 vuotta

Siemenviljelykseltä vaadittu eristystäisyys muihin kasvustoihin, joilla on saman lajin eri lajiketta tai lajike on tuntematonta

	<i>Perussiemen</i>	<i>Sertifioitu siemen</i>
ruis	300 m	250 m
ruisvehnä	50 m	20 m
rypsi, paitsi hybridit	400 m	200 m
rapsi, paitsi hybridit	200 m	100 m
hybridirapsi	500 m	300 m
hybridirypsi	500 m	300 m
kumina (öljykasvina)	400 m	200 m
nurmi- ja nurmipalkokasvit, härkäpapu		

Viljelys yli 2 ha

Siemenlisäykseen tarkoitetut	100 m
Rehukasvituotantoon tarkoitetut	50 m

Viljelys alle 2 ha

Siemenlisäykseen tarkoitetut	200 m
Rehukasvituotantoon tarkoitetut	100 m

HUOM! Kiinankaali ja rypsi ovat samaa lajia ja voivat risteytyä keskenään!

Esimerkkejä, miten Eviran tulkinnan mukaan tulee toimia

Esimerkki 1

Viljelijällä on yksi hukkakauran tarkkailulohko. Hän aikoo viljellä tarkkailulohkolla ohraa ja tuottaa siementä Elmeri-ohrasta.

Viljelijä ei kylvä tarkkailulohkolle Elmeri-ohraa, koska tarkkailulohkolla ei saa viljellä sitä lajiketta, mistä tuotetaan siementä. Viljelijä voi kylvää tarkkailulohkolle esimerkiksi Vilde-ohraa.

Esimerkki 2

Viljelijä aikoo perustaa puna-apila Bjurselen siemenviljelyksen kesällä 2017. Esikasveina lohkolla on ohra (vuonna 2016), ohra (vuonna 2015) ja rehunurmi (vuonna 2014).

Puna-apilan esikasvivaatimus on kolme vuotta. Viljelijä vaihtaa lohkon toiseksi, sillä rehulohkolla on ollut vuonna 2014 puna-apilaa, jonka lajiketta viljelijä ei tiedä.

Esimerkki 3

Viljelijä aikoo tuottaa C2-siemenluokan siementä Aslak-kaurasta. Lisäksi hän haluaa viljellä kauraa rehuksi.

Viljelijä voi tuottaa rehukauraa muista kauralajikkeista kuin Aslakista. Viljelijä voi viljellä myös Aslak-kauraa rehuksi ja siemeneksi, mutta tällöin rehuviljelys on perustettava vähintään saman siemenluokan siemenellä kuin siemenviljelys. Jos viljelijä viljelee esimerkiksi rehuksi samaa lajiketta kuin mistä tuottaa siementä, rehu- tai muu viljelys on aina viljelystarkastettava.

Esimerkki 4

Viljelijällä on 10 ha Tuukka-timotei siemenviljelys, jolla on tarkoitus tuottaa C-siemenluokan siementä. Siemenviljelys on kolmessa lohkoissa, jotka ovat kooltaan 1 ha (lohko A), 1 ha (lohko B) ja 8 ha (lohko C). Lähimmät pellot, joilla viljellään timoteita, ovat

- 15 m etäisyydellä lohkoista A (niittämätön kesanto, joka kasvaa pelkästään timoteita, lajiketta ei tiedetä), eri omistaja
- 75 m etäisyydellä lohkoista B (niittämätön kesanto, joka kasvaa pelkästään timoteita, lajiketta ei tiedetä), eri omistaja
- viherrehun tuotannossa oleva lohko, joka on 10 m etäisyydellä lohkoista C.

Lohko A:n lähellä oleva niittämätön timoteipello aiheuttaa lohko A hylkäyksen, koska 50 m eristysvaatimus ei täyty. Tehtävään ratkaisuun ei vaikuta se, kuka kesantopellon omistaa. Lohko B voidaan hyväksyä siementuotantoon, koska timoteisiemenviljelyksen koko on yli 2 ha. Eristysetäisyysvaatimus yksittäiseen siemenviljelyksen lohkoon on 50 m riippumatta lohkon koosta, koska siemenviljelyksen koko on yli 2 ha.

Lohko C voidaan hyväksyä siementuotantoon, koska viherrehu on tehty ennen kukintaa.